

Aan de raad

Samenvatting:

Wij stellen u voor de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs te wijzigen. Uitgangspunt daarbij is de herziene modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Op een tweetal punten wordt afgeweken van het model.

De belangrijkste doelen en achterliggende uitgangspunten van de nieuwe verordening zijn:

- *betere aansluiting bij de (toenemende) diversiteit in het onderwijs;*
- *wijziging van het Bouwbesluit doorvoeren;*
- *vereenvoudiging en vermindering van regels en administratieve last.*

De ontwerpverordening bevat een eenvoudiger en eenvormiger methode bij het realiseren van uitbreiding en nieuwbouw van scholen, die meer flexibiliteit biedt. Enerzijds gaat het om een technisch administratieve aanpassing, anderzijds wordt gebroken met een werkwijze die al sinds de invoering van de Lager Onderwijswet 1920 (behoeftebepaling op basis van het aantal klaslokalen) wordt gevolgd en dus ook al vóór de decentralisering van de onderwijshuisvesting naar gemeenten in 1997 van toepassing was.

De ruimtebehoefte wordt niet langer bepaald op basis van het aantal benodigde klaslokalen. In de nieuwe verordening wordt de mate van nieuwbouw en uitbreiding bepaald op basis van het aantal leerlingen en het aantal m²'s per leerling.

Wij stellen u voor om de huidige verordening in te trekken en de nieuwe verordening vast te stellen conform bijgaand ontwerpbesluit.

Opdracht:

Het wijzigen c.q. opnieuw vaststellen van der Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hellendoorn. De verordening met z'n toelichting is een zeer omvangrijk document en bevat veel financiële gegevens. Het "onderhoud" van de verordening, met name de aanpassing van de bedragen en de teksten aan gewijzigde wetgeving is een redelijk omvangrijke klus. Om deze reden wordt de voorbeeld-Verordening van de VNG algemeen toegepast.

Aanleiding:

In 1997 is de onderwijshuisvesting van scholen voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs gedecentraliseerd van het rijk naar de gemeenten. Vanaf dat jaar ontvangen gemeenten jaarlijks een bijdrage in het Gemeentefonds om de zorgplicht voor hun schoolgebouwen goed te regelen. Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om op basis van een verordening te voorzien in adequate huisvesting voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs.

De huidige verordening dateert uit 2004 en is per 1 januari 2008 gewijzigd. De aanleiding om de verordening nu opnieuw vast te stellen heeft vooral betrekking op de uitbreiding en nieuwbouw van schoolgebouwen. De wijziging ten opzichte van de verordening uit 2004/2008 is redelijk ingrijpend en complex. Aan de ene kant gaat het om een technisch administratieve aanpassing. Aan de andere kant – en dat is het ingrijpende – wordt gebroken met een werkwijze die al sinds de invoering van de Lager Onderwijswet 1920 (behoeftebepaling op basis van het aantal klaslokalen) wordt gevolgd en dus ook al vóór de decentralisering van de onderwijshuisvesting naar gemeenten in 1997 van toepassing was.

Doelstelling:

De belangrijkste doelen en achterliggende uitgangspunten van de nieuwe verordening zijn de volgende:

- *betere aansluiting bij de (toenemende) diversiteit in het onderwijs;*

- wijziging van het Bouwbesluit doorvoeren;
 - vereenvoudiging en vermindering van regels en administratieve last.
- Een en ander dient budgettair neutraal te worden gerealiseerd.

Mogelijke oplossingen:

Wanneer de huidige verordening in stand blijft zullen nieuwbouw en uitbreiding alleen per lokaal worden toegekend. Er vindt dan geen formalisering plaats van de gewenste flexibilisering. Een ander bijkomend nadeel is dat de VNG de oude verordening, met z'n talloze normbedragen, met ingang van 2010 niet meer ondersteunt. Indien de gemeente de systematiek, gebaseerd op de huidige verordening blijft hanteren, is zij zelf verantwoordelijk voor het bijhouden daarvan, hetgeen veel extra werk met zich meebrengt.

De ontwerpverordening speelt in op gewijzigde inzichten en wijzigingen in het Bouwbesluit. Bovendien vindt het "onderhoud" ervan centraal plaats door de VNG.

Met uitzondering van een tweetal zaken komt de tekst van de voorgestelde verordening overeen met het model van de VNG.

De uitzonderingen zijn:

1. evenmin als in de vorige verordeningen het geval was hebben wij de mogelijkheid tot het aanvragen van een bouwvoorbereidingskrediet overgenomen. Gezien onze procedures is dit niet noodzakelijk en ook niet wenselijk;
2. wij hebben voor de gemeente Hellendoorn besloten bij de beoordeling van aanvragen niet uit te gaan van de 2000 m grens maar van een gebiedsindeling. In bijlage 1 van de verordening is hierin voorzien.

Voorgestelde oplossingen:

De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor huisvesting voor primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs is geregeld in de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de Wet op de expertisecentra (WEC).

In de bestaande verordening is de procedure geregeld op basis waarvan schoolbesturen voorzieningen in de onderwijshuisvesting aan kunnen vragen. Naast de procedure is in de bijlagen vastgelegd welke vergoedingen worden verstrekt voor deze voorzieningen.

Tot nu toe wordt bij de berekening van de ruimtebehoefte uitgegaan van het benodigde aantal lokalen op basis van het aantal leerlingen. Bij nieuwbouw wordt het aantal leerlingen vermeerderd met een bedrag voor een speellokaal.

In het nieuwe stelsel wordt het aantal vierkante meters vastgesteld op basis van het aantal leerlingen en vindt verder geen nadere specificatie plaats van de aard en het aantal ruimten dat zich in het gebouw moet bevinden. Ook in het Bouwbesluit zijn voorschriften daarover tot een minimum beperkt (zie hieronder). Het is dus geheel aan het schoolbestuur hoe het een gebouw ruimtelijk wil inrichten.

Uitbreiding van een gebouw vindt óók plaats op basis van het aantal vierkante meters met een drempel van 50 m². Dit sluit aan op de huidige systematiek waarbij een rekenkundige afronding plaatsvindt op basis van aantal leerlingen.

Met de aanpassing van de verordening willen wij drie doelen realiseren:

1. Betere aansluiting bij de (toenemende) diversiteit in het onderwijs: steeds meer scholen verlaten de klassikale vorm van onderwijs geven. Dit heeft gevolgen voor de benodigde ruimte. Het klassieke grote schoollokaal verdwijnt. Het klaslokaal vormt in de huidige verordening nog steeds het uitgangspunt. Door aanpassing van het ruimtebehoeftemodel wordt het mogelijk flexibeler en creatiever om te springen met de aan scholen beschikbaar te stellen ruimte. Zo kan het bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Brede Scholen.
2. Vereenvoudiging en vermindering regels en administratieve last: veel gemeenten en schoolbesturen ervaren dat de huidige regelgeving op het gebied van onderwijshuisvesting een belemmering is voor een daadwerkelijk lokaal beleid en dat dit soms tot te veel administratieve procedures leidt. De voorgestelde vereenvoudiging helpt gemeenten en schoolbesturen de administratieve druk te verminderen. Daarnaast is de verordening op onderdelen gewijzigd om onnodige details weg te nemen.

3. Wijziging Bouwbesluit: in 2005 is het Bouwbesluit 2003 gewijzigd (Besluit van 17 december 2004, Stb. 2005, 1). De wijziging omvat het schrappen en vereenvoudigen van voorschriften en het in overeenstemming brengen van de voorschriften uit het Bouwbesluit met technische voorschriften uit andere wet- en regelgeving. Daarbij is ook een aantal normen dat betrekking heeft op schoolgebouwen aangepast. Voor alle onderwijsgebouwen, inclusief de gymnastieklokalen, gelden dezelfde basiseisen. Met het uitsluitend opnemen van basiseisen wil de wetgever meer helderheid bieden door deze voor elke onderwijssoort gelijk te trekken. Daarnaast schept het ook meer flexibiliteit. De wijziging van het Bouwbesluit maakt het nodig de verordening aan te passen.

Enkele belangrijke wijzigingen zijn:

- er komt één onderwijsfunctie. De aparte functies voor basisonderwijs en speciaal onderwijs vervallen;
- de ruimtenormering voor het speellokaal vervalt (was 84 m²);
- de minimumnorm van 42 m² voor een leslokaal vervalt (wordt 8 m²);
- een minimale hoogte van een verblijfsruimte wordt verlaagd van 2,8 meter naar minimaal 2,6 meter;
- het realiseren van een speellokaal is niet meer wettelijk verplicht bij nieuwbouw van een school;
- het tweede speellokaal (nu bij meer dan twaalf groepen) is niet meer wettelijk verplicht bij nieuwbouw;
- een verblijfsruimte voor onderwijzend personeel is niet meer wettelijk verplicht;
- een verblijfsruimte voor het hoofd van een school wordt niet meer wettelijk voorgeschreven;
- er komt één sportfunctie. Aparte normen voor het speciaal onderwijs zijn komen te vervallen.

Het loslaten van bovenstaande wettelijke voorschriften maakt het noodzakelijk om de verordening aan te passen. Met name het loslaten van de minimumnorm van 42 m² voor een leslokaal is een belangrijke reden om het huidige berekeningmodel aan te passen. Dit maakt het mogelijk om het denken in "lokalen" los te laten en het model om te vormen naar een model waarin het aantal leerlingen bepaalt op hoeveel vierkante meter ruimte een school aanspraak kan maken. Scholen zullen naar verwachting in beginsel nog kiezen voor de traditionele indeling. Maar wanneer dit, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het scholencluster, gewenst is, is een indeling die aansluit bij onderwijskundige inzichten, mogelijk.

Bij de berekening van de benodigde brutovloeroppervlakte voor het scholencluster in de Blokken is al rekening gehouden met de berekeningswijze volgens de nieuwe verordening.

Communicatie:

Met de schoolbesturen is overleg gevoerd over de aanpassing van de verordening. Het Bestuurlijk Overleg Lokaal Onderwijs (BOLO) heeft in zijn vergadering van 30 november jl. positief geadviseerd over het voorstel tot wijziging van de verordening.

De verordening dient, nadat deze door u is vastgesteld, te worden afgekondigd.

De verordening treedt in werking één dag na deze bekendmaking (en werkt terug tot 1 januari 2010), ligt gedurende vier weken ter inzage bij het loket Burgerzaken en belastingen en zal op de gemeentelijke website worden geplaatst.

Effecten meten:

De genoemde doelstelling zullen in het voorjaar 2012 worden geëvalueerd. In het voorjaar 2010 zal u een notitie worden aangeboden over doordecentralisatie van huisvestingsbevoegdheden aan de schoolbesturen. Mocht dit leiden tot besluitvorming en een aanpassing van de verordening, dan kunnen de effecten van deze wijziging eveneens in 2012 worden geëvalueerd.

Planning:

De verordening treedt in werking op de dag, volgende op die van haar bekendmaking (en werkt terug tot 1 januari 2010) en is voor het eerst van toepassing op de aanvragen die de schoolbesturen voor het jaar 2011 indienen.

Concept-besluit:

Wij stellen u voor om conform bijgaand ontwerpbesluit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hellendoorn 2010 vast te stellen en de gelijknamige verordening uit 2004 in te trekken.

Nijverdal, 8 december 2009

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

~~De secretaris,~~

~~de burgemeester,~~

Drs. J. van der Noordt,

jr. J.J. van Overbeeke

Advies commissie(s):

De commissie samenlevingszaken stemt ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad.

Nr. 09INT01602